**Sygn. akt KIO 2491/25**
**KIO 2492/25**

**WYROK**

Warszawa, dnia 29 lipca 2025 r.

**Krajowa Izba Odwoławcza** – w składzie:

**Przewodnicząca:Małgorzata Rakowska**
Protokolant: Piotr Cegłowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 lipca 2025 r. w Warszawie odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej:

1. w dniu 17 czerwca 2025 r. przez wykonawcę **R.W. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą ITINET R.W. z siedzibą w Zielonej Górze, ul. Anny Jagiellonki 6B/1, 65-155 Zielona Góra (KIO 2491/25),**
2. w dniu 17 czerwca 2025 r. przez wykonawcę **R.W. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą ITINET R.W. z siedzibą w Zielonej Górze, ul. Anny Jagiellonki 6B/1, 65-155 Zielona Góra (KIO 2492/25),**

w postępowaniach prowadzonych przez **Gminę Żary, Aleja Jana Pawła II 6, 68-200 Żary**
przy udziale uczestnika po stronie zamawiającego w postępowaniu o sygn. akt KIO 2491/25
i KIO 2492/25 – wykonawcy**Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych MEGAVAT Sp. z o.o. z siedzibą w Żarach, ul. Domańskiego 3, 68-200 Żary**

**orzeka:**

**KIO 2491/25**

1. Oddala odwołanie.
2. Kosztami postępowania odwoławczego obciąża wykonawcę **R.W. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą ITINET R.W. z siedzibą w Zielonej Górze, ul. Anny Jagiellonki 6B/1, 65-155 Zielona Góra** i:
   2.1. zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwotę **10 000 zł 00 gr** (słownie: dziesięć tysięcy złotych zero groszy) uiszczoną przez wykonawcę **R.W. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą ITINET R.W. z siedzibą w Zielonej Górze, ul. Anny Jagiellonki 6B/1, 65-155 Zielona Góra** tytułem wpisu od odwołania

**KIO 2492/25**

1. Oddala odwołanie.
2. Kosztami postępowania odwoławczego obciąża wykonawcę **R.W. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą ITINET R.W. z siedzibą w Zielonej Górze, ul. Anny Jagiellonki 6B/1, 65-155 Zielona Góra** i:
   2.1. zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwotę **10 000 zł 00 gr** (słownie: dziesięć tysięcy złotych zero groszy) uiszczoną przez wykonawcę **R.W. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą ITINET R.W. z siedzibą w Zielonej Górze, ul. Anny Jagiellonki 6B/1, 65-155 Zielona Góra** tytułem wpisu od odwołania.

Na orzeczenie - w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia - przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Zamówień Publicznych.

**Przewodnicząca:** ……..…….……

**Sygn. akt KIO 2491/25**
**KIO 2492/25**

**Uzasadnienie**

**KIO 2491/25**

Gmina Żary, zwana dalej „zamawiającym”, działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tj.: z dnia 14 lipca 2023 r., Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Pzp”, prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia w trybie podstawowym bez negocjacji pod nazwą „Budowa oświetlenia drogowego w m. Bieniów dz. Nr 466, 144”.

Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych z dnia31 stycznia 2025 r. pod numerem 2025/BZP 00082178/01.

W dniu 17 czerwca 2025 r. (pismem z tej samej daty) wykonawca R.W. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą ITINET R.W. z siedzibą w Zielonej Górze, zwany dalej „odwołującym”, wniósł odwołanie na niezgodną z przepisami ustawy czynność zamawiającego, podjętą w postępowaniu o udzielenie zamówienia oraz na zaniechanie czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia, do której zamawiający był obowiązany na podstawie ustawy, tj. czynności lub zaniechania czynności zamawiającego, którym odwołujący zarzucił niezgodność z przepisami ustawy, tj.:

1) wyboru oferty wykonawcy „MEGAVAT” Sp. z o.o. z siedzibą w Nowej Soli, zwanego dalej „wykonawcą MEGAVAT” jako najkorzystniejszej, podczas gdy powinna podlegać ona odrzuceniu;
2) zaniechania odrzucenia oferty wykonawcy MEGAVAT;

zarzucając zamawiającemu naruszenie:

1)art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp w zw. z art. 224 ust. 6 ustawy Pzp poprzez zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy MEGAVAT, podczas gdy wykonawca MEGAVAT:

a)Przedstawione przez wykonawcę MEGAVAT wyjaśnienia odwołujące się do doświadczenia, bliskości bazy, posiadania własnego sprzętu czy własnych pracowników – jednak bez konkretnych analiz dotyczących tego, że te okoliczności rzeczywiście wpływają na zaoferowaną niską cenę,

b)Wykonawca MEGAVAT nie wykazał, że przewidywane wynagrodzenie pracowników skierowanych do realizacji zamówienia jest zgodne z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie oraz z przepisami z zakresu prawa pracy zabezpieczenia społecznego obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie, mając na uwadze, że wyjaśnienia Wykonawcy w tym zakresie ograniczają się wyłącznie do stwierdzenia, iż „wynagrodzenia pracowników w chwili obecnej wynosi średnio 11324,83 zł/brutto oraz średnio dla kadry inżynierskiej 15000,00 zł/brutto" oraz do oświadczeń, że wszelkie koszty związane z realizacją zadania przez wykonawcę MEGAVAT „nie będą obciążane kosztami związanymi z m.in. pracą w delegacji". Natomiast w załączonym kosztorysie ofertowym deklaruję stawkę roboczogodziny na poziomie 30,50zł przy czym wykonawca MEGAVAT nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających zatrudnianie pracowników na umowie o pracę oraz wysokości stosowanych stawek,

c)prawidłowa analiza przez zamawiającego wskazanej przez wykonawcę MEGAVAT w wyjaśnieniach stawki za roboczogodzinę w kwocie 30,50 zł powinna prowadzić do wniosku, że stawka ta nie pozwala na pokrycie wszystkich kosztów związanych z zatrudnieniem pracownika na podstawie umowy o pracę, mając na uwadze, że od dnia 1 stycznia 2025 r. pokrycie wszystkich kosztów związanych z zatrudnieniem pracownika na podstawie umowy o pracy wymaga przyjęcia co najmniej kwoty 33,46 zł netto za jedną roboczogodzinę,

d)przedstawiony przez wykonawcę MEGAVAT Kosztorys Ofertowy „Zestawienie robocizny" powołuje się na KNR (Katalog Nakładów Rzeczowych) z podaniem konkretnego numeru pozycji. Miało to uwiarygodnić oferenta składającego ofertę, która mogłaby okazać się rażąco niska. Tymczasem normy te nie zostały w ogóle zastosowane, względnie zastosowane instrumentalnie a samo podsumowanie zawiera: zaniżoną liczbę roboczogodzin, zaniżoną liczbę pracy sprzętu, zaniżoną kwotę za roboczogodzinę. Tabela celowo ma charakter skrótowy, co miało utrudnić weryfikację tego kosztorysu, jednak po jego gruntownej analizie okazuje się, że jest on wewnętrznie sprzeczny i potwierdza, że za tą kwotę niemożliwe jest wykonanie zamówienia.

e)Wykonawca nie złożył żadnych dowodów potwierdzających przyjęte ceny jednostkowe w Tabeli nr 4 „Zestawienie sprzętu" przewidywane za m.in. transport czy pracę sprzętu, jak również nie wyjaśnia podstawy dysponowania sprzętem oraz szczegółowych kosztów związanych z jego wykorzystaniem do realizacji zamówienia, co uniemożliwia zamawiającemu weryfikację czy przyjęta w tym zakresie cena nie jest rażąco niską

- a tym samym wykonawca MEGAVAT złożył wyjaśnienia, które nie uzasadniają przyjętej w ofercie ceny oraz poszczególnych istotnych części składowych ceny, co skutkuje koniecznością stwierdzenia, że zaoferowana przez wykonawcę MEGAVAT cena jest rażąco niską;

2)art. 239 ust. 1 ustawy Pzp poprzez wybór jako najkorzystniejszej oferty wykonawcy MEGAVAT, podczas gdy oferta wykonawcy powinna podlegać odrzuceniu jako zawierająca rażąco niską cenę.

Odwołujący wniósł o:

1)uwzględnienie odwołania i nakazanie zamawiającemu:

a)unieważnienie czynności wyboru oferty najkorzystniejszej, tj. oferty wykonawcy MEGAVAT,

b)odrzucenie oferty wykonawcy MEGAVAT,

c)powtórzenie czynności badania i oceny ofert w postępowaniu, z pominięciem oferty wykonawcy MEGAVAT,

2)obciążenie zamawiającego kosztami postępowania odwoławczego.

Odwołujący podał w odwołaniu uzasadnienie do podniesionych zarzutów, w tym przywołując postanowienia SWZ, treść złożonych przez wykonawcę dokumentów oraz argumenty na potwierdzenie zasadności podniesionych zarzutów.

Zamawiający w dniu 18 czerwca 2025 r. przekazał odwołanie wykonawcom uczestniczącym w postępowaniu o udzielenie zamówienia pocztą elektroniczną.

W dniu 20 czerwca 2025 r. (pismem z tej samej daty) wykonawca Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych MEGAVAT Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości Żary, zwany dalej „wykonawcą MEGAVAT" lub „przystępującym", zgłosił przystąpienie do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego.

Zamawiający w dniu 23 lipca 2025 r. (pismem z tej samej daty) złożył „Odpowiedź na odwołanie", w której wniósł o oddalenie odwołania w całości wraz z obciążeniem odwołującego całymi kosztami postępowania odwoławczego.

W dniu 23 lipca 2025 r. (pismem z dnia 22 lipca 2025 r.) wykonawca MEGAVAT złożył pismo procesowe w sprawie zatytułowane „Odpowiedź na odwołanie", w której wniósł o oddalenie przedmiotowego odwołania w całości jako bezzasadnego.

Jednocześnie wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentów oraz innych źródeł dowodowych:

1) dokumentów stanowiących zastrzeżone załączniki do wyjaśnień złożonych przez Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych „MEGAVAT" Sp. z o.o. pismem z dnia 07 marca 2025 r., znajdujących się w dokumentacji prowadzonego

postępowania celem wykazania faktów:

1. wykazania realności zaoferowanej ceny i jej zgodności z wymaganiami określonymi w SWZ, w zakresie kosztów pracy, uiszczonych zaliczek na podatek dochodowy pracowników, uiszczonych składek ZUS, przedstawienia list płac, spełniania wymogu płacy rynkowej i realnej w stosunku do pracowników.
2. rynkowego i racjonalnego charakteru kalkulacji ofertowej,
3.prawidłowego uwzględnienia w ofercie wszystkich istotnych elementów kosztotwórczych, w tym sposobu wykonania robót z zastosowaniem dostępnego sprzętu oraz technologii,

2) zgłoszenia zakończenia robót i gotowości do odbioru dla inwestycji prowadzonej przez tego samego zamawiającego w tej samej grupie zamówień (modernizacji oświetlenia w miejscowościach Gminy Żary) – dla wioski Siodło w Gminie Żary (załącznik nr 1) celem wykazania faktu:

1. wykazania realności zaoferowanej ceny i jej zgodności z wymaganiami określonymi w SWZ, w zakresie kosztów pracy, uiszczonych zaliczek na podatek dochodowy pracowników, uiszczonych składek ZUS, przedstawienia list płac, spełniania wymogu płacy rynkowej i realnej w stosunku do pracowników;
2. wykazania sprzętu i podstawy jego posiadania;
3.rynkowego i racjonalnego charakteru kalkulacji ofertowej;
4.prawidłowego uwzględnienia w ofercie wszystkich istotnych elementów kosztotwórczych, w tym sposobu wykonania robót z zastosowaniem dostępnego sprzętu oraz technologii;
5.wykonania zamówienia w zbliżonych warunkach, co dla spornej inwestycji w Bieniowie.

3) fotografii przedstawiających stan inwestycji prowadzonej przez tego samego zamawiającego w tej samej grupie zamówień (modernizacji oświetlenia w miejscowościach Gminy Żary) – dla wioski Siodło w Gminie Żary (załącznik nr 2) celem wykazania faktu:

1.wykazania realności zaoferowanej ceny i jej zgodności z wymaganiami określonymi w SWZ, w zakresie kosztów pracy, uiszczonych zaliczek na podatek dochodowy pracowników, uiszczonych składek ZUS, przedstawienia list płac, spełniania wymogu płacy rynkowej i realnej w stosunku do pracowników.
2.rynkowego i racjonalnego charakteru kalkulacji ofertowej,
3.prawidłowego uwzględnienia w ofercie wszystkich istotnych elementów kosztotwórczych, w tym sposobu wykonania robót z zastosowaniem dostępnego sprzętu oraz technologii,
4.wykonania zamówienia w zbliżonych warunkach, co dla spornej inwestycji w Bieniowie.

4) Wydruku z programu NORMA-PRO (załącznik nr 3) celem wykazania faktu:

1.rynkowego i racjonalnego charakteru kalkulacji ofertowej,
2.prawidłowego uwzględnienia w ofercie wszystkich istotnych elementów kosztotwórczych, w tym sposobu wykonania robót z zastosowaniem dostępnego sprzętu oraz technologii,
3.nieposługiwania się przez Przystępującego w kosztorysie normą dotyczącą kopania rowów dla kabli w sposób ręczny, lecz posługiwania się własną kalkulacją dotyczącą wykopów mechanicznych,
4.braku logiki w zarzucie Odwołującego jakoby Przystępujący modyfikował pozycje KNR, w sytuacji, gdy również Odwołujący dokonuje modyfikacji jak w normie Przewierty mechaniczne dla rury o śr. do 100 mm pod obiektami poprzez zastosowanie pozycji „przeciski fi75” za cenę 68,40 zł w sytuacji, gdy koszt taki w normie KNNR 5 0723-01 nie występuje.

W dniu 24 lipca 2025 r. (pismem z dnia 23 lipca 2025 r.) odwołujący złożył pismo procesowe w sprawie „Pismo odwołującego R.W.”.

**KIO 2492/25**

Gmina Żary, zwana dalej „zamawiającym”, działając na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tj.: z dnia 14 lipca 2023 r., Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Pzp”, prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia w trybie podstawowym bez negocjacji pod nazwą „Budowa oświetlenia drogowego w m. Mirostowice Dolne (2 odcinki)”.

Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych z dnia10 lutego 2025 r. pod numerem 2025/BZP 00096262/01.

W dniu 17 czerwca 2025 r. (pismem z tej samej daty) wykonawca R.W. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą ITINET R.W. z siedzibą w Zielonej Górze, zwany dalej „odwołującym”, wniósł odwołanie na niezgodną z przepisami ustawy czynność zamawiającego, podjętą w postępowaniu o udzielenie zamówienia oraz na zaniechanie czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia, do której zamawiający był obowiązany na podstawie ustawy, tj. czynności lub zaniechania czynności Zamawiającego, którym odwołujący zarzucił niezgodność z przepisami ustawy, to:

1)wyboru oferty wykonawcy „MEGAVAT” Sp. z o.o. z siedzibą w Nowej Soli, zwanego dalej „wykonawca MEGAVAT” jako najkorzystniejszej, podczas gdy powinna podlegać ona odrzuceniu;
2)zaniechania odrzucenia oferty wykonawcy MEGAVAT;

zarzucając zamawiającemu naruszenie:

3)art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp w zw. z art. 224 ust. 6 ustawy Pzp poprzez zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy MEGAVAT, podczas gdy wykonawca MEGAVAT:

a)Przedstawione przez wykonawcę MEGAVAT wyjaśnienia odwołujące się do doświadczenia, bliskości bazy, posiadania własnego sprzętu czy własnych pracowników – jednak bez konkretnych analiz dotyczących tego, że te okoliczności rzeczywiście wpływają na zaoferowaną niską cenę,

b)Wykonawca MEGAVAT nie wykazał, że przewidywane wynagrodzenie pracowników skierowanych do realizacji zamówienia jest zgodne z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie oraz z przepisami z zakresu prawa pracy zabezpieczenia społecznego obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie, mając na uwadze, że wyjaśnienia Wykonawcy w tym zakresie ograniczają się wyłącznie do stwierdzenia, iż „wynagrodzenia pracowników w chwili obecnej wynosi średnio 11324,83 zł/brutto oraz średnio dla kadry inżynierskiej 15000,00 zł/brutto" oraz do oświadczeń, że wszelkie koszty związane z realizacją zadania przez wykonawcę MEGAVAT „nie będą obciążane kosztami związanymi z m.in. pracą w delegacji". Natomiast w załączonym kosztorysie ofertowym deklaruję stawkę roboczogodziny na poziomie 30,50zł przy czym wykonawca MEGAVAT nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających zatrudnianie pracowników na umowie o pracę oraz wysokości stosowanych stawek,

c)prawidłowa analiza przez zamawiającego wskazanej przez wykonawcę MEGAVAT w wyjaśnieniach stawki za roboczogodzinę w kwocie 30,50 zł powinna prowadzić do wniosku, że stawka ta nie pozwala na pokrycie wszystkich kosztów związanych z zatrudnieniem pracownika na podstawie umowy o pracę, mając na uwadze, że od dnia 1 stycznia 2025 r. pokrycie wszystkich kosztów związanych z zatrudnieniem pracownika na podstawie umowy o pracy wymaga przyjęcia co najmniej kwoty 33,46 zł netto za jedną roboczogodzinę,

d)przedstawiony przez wykonawcę MEGAVAT Kosztorys Ofertowy „Zestawienie robocizny" powołuje się na KNR (Katalog Nakładów Rzeczowych) z podaniem konkretnego numeru pozycji. Miało to uwiarygodnić oferenta składającego ofertę, która mogłaby okazać się rażąco niska. Tymczasem normy te nie zostały w ogóle zastosowane, względnie zastosowane instrumentalnie a samo podsumowanie zawiera: zaniżoną liczbę roboczogodzin, zaniżoną liczbę pracy sprzętu, zaniżoną kwotę za roboczogodzinę. Tabela celowo ma charakter skrótowy, co miało utrudnić weryfikację tego kosztorysu, jednak po jego gruntownej analizie okazuje się, że jest on wewnętrznie sprzeczny i potwierdza, że za tą kwotę niemożliwe jest wykonanie zamówienia.

e)Wykonawca nie złożył żadnych dowodów potwierdzających przyjęte ceny jednostkowe w Tabeli nr 4 „Zestawienie sprzętu" przewidywane za m.in. transport czy pracę sprzętu, jak również nie wyjaśnia podstawy dysponowania sprzętem oraz szczegółowych kosztów związanych z jego wykorzystaniem do realizacji zamówienia, co uniemożliwia zamawiającemu weryfikację czy przyjęta w tym zakresie cena nie jest rażąco niską

- a tym samym wykonawca MEGAVAT złożył wyjaśnienia, które nie uzasadniają przyjętej w ofercie ceny oraz poszczególnych istotnych części składowych ceny, co skutkuje koniecznością stwierdzenia, że zaoferowana przez wykonawcę MEGAVAT cena jest rażąco niską;

4)art. 239 ust. 1 ustawy Pzp poprzez wybór jako najkorzystniejszej oferty wykonawcy MEGAVAT, podczas gdy oferta wykonawcy powinna podlegać odrzuceniu jako zawierająca rażąco niską cenę.

Odwołujący wniósł o:

1.uwzględnienie odwołania i nakazanie zamawiającemu:

a)unieważnienie czynności wyboru oferty najkorzystniejszej, tj. oferty wykonawcy MEGAVAT,

b)odrzucenie oferty wykonawcy MEGAVAT,

c)powtórzenie czynności badania i oceny ofert w postępowaniu, z pominięciem oferty wykonawcy MEGAVAT,

2.obciążenie zamawiającego kosztami postępowania odwoławczego.

Odwołujący podał w odwołaniu uzasadnienie do podniesionych zarzutów, w tym przywołując postanowienia SWZ, treść złożonych przez wykonawcę dokumentów oraz argumenty na potwierdzenie zasadności podniesionych zarzutów.

Zamawiający w dniu 18 czerwca 2025 r. przekazał odwołanie wykonawcom uczestniczącym w postępowaniu o udzielenie zamówienia pocztą elektroniczną.

W dniu 20 czerwca 2025 r. (pismem z tej samej daty) wykonawca Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych MEGAVAT Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości Żary, zwany dalej „wykonawcą MEGAVAT" lub „przystępującym", zgłosił przystąpienie do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego.

Zamawiający w dniu 23 lipca 2025 r. (pismem z tej samej daty) złożył „Odpowiedź na odwołanie", w której wniósł o oddalenie odwołania w całości wraz z obciążeniem odwołującego całymi kosztami postępowania odwoławczego.

W dniu 23 lipca 2025 r. (pismem z dnia 22 lipca 2025 r.) wykonawca MEGAVAT złożył pismo procesowe w sprawie zatytułowane „Odpowiedź na odwołanie", w której wniósł o oddalenie przedmiotowego odwołania w całości jako bezzasadnego.

Jednocześnie wniósł o przeprowadzenie dowodu z dokumentów oraz innych źródeł dowodowych:

1) dokumentów stanowiących zastrzeżone załączniki do wyjaśnień złożonych przez Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych „MEGAVAT" Sp. z o.o. pismem z dnia 07 marca 2025 r., znajdujących się w dokumentacji prowadzonego postępowania celem wykazania faktów:

1. wykazania realności zaoferowanej ceny i jej zgodności z wymaganiami określonymi w SWZ, w zakresie kosztów pracy, uiszczonych zaliczek na podatek dochodowy pracowników, uiszczonych składek ZUS, przedstawienia list

płac, spełniania wymogu płacy rynkowej i realnej w stosunku do pracowników.

2. rynkowego i racjonalnego charakteru kalkulacji ofertowej,

3.prawidłowego uwzględnienia w ofercie wszystkich istotnych elementów kosztotwórczych, w tym sposobu wykonania robót z zastosowaniem dostępnego sprzętu oraz technologii,

2) zgłoszenia zakończenia robót i gotowości do odbioru dla inwestycji prowadzonej przez tego samego zamawiającego w tej samej grupie zamówień (modernizacji oświetlenia w miejscowościach Gminy Żary) – dla wioski Siodło w Gminie Żary (załącznik nr 1) celem wykazania faktu:

1. wykazania realności zaoferowanej ceny i jej zgodności z wymaganiami określonymi w SWZ, w zakresie kosztów pracy, uiszczonych zaliczek na podatek dochodowy pracowników, uiszczonych składek ZUS, przedstawienia list płac, spełniania wymogu płacy rynkowej i realnej w stosunku do pracowników;

2. wykazania sprzętu i podstawy jego posiadania;

3.rynkowego i racjonalnego charakteru kalkulacji ofertowej;

4.prawidłowego uwzględnienia w ofercie wszystkich istotnych elementów kosztotwórczych, w tym sposobu wykonania robót z zastosowaniem dostępnego sprzętu oraz technologii;

5.wykonania zamówienia w zbliżonych warunkach, co dla spornej inwestycji w Bieniowie.

3) fotografii przedstawiających stan inwestycji prowadzonej przez tego samego zamawiającego w tej samej grupie zamówień (modernizacji oświetlenia w miejscowościach Gminy Żary) – dla wioski Siodło w Gminie Żary (załącznik nr 2) celem wykazania faktu:

1.wykazania realności zaoferowanej ceny i jej zgodności z wymaganiami określonymi w SWZ, w zakresie kosztów pracy, uiszczonych zaliczek na podatek dochodowy pracowników, uiszczonych składek ZUS, przedstawienia list płac, spełniania wymogu płacy rynkowej i realnej w stosunku do pracowników.

2.rynkowego i racjonalnego charakteru kalkulacji ofertowej,

3.prawidłowego uwzględnienia w ofercie wszystkich istotnych elementów kosztotwórczych, w tym sposobu wykonania robót z zastosowaniem dostępnego sprzętu oraz technologii,

4.wykonania zamówienia w zbliżonych warunkach, co dla spornej inwestycji w Bieniowie.

4) Wydruku z programu NORMA-PRO (załącznik nr 3) celem wykazania faktu:

1.rynkowego i racjonalnego charakteru kalkulacji ofertowej,

2.prawidłowego uwzględnienia w ofercie wszystkich istotnych elementów kosztotwórczych, w tym sposobu wykonania robót z zastosowaniem dostępnego sprzętu oraz technologii,

3.nieposługiwania się przez Przystępującego w kosztorysie normą dotyczącą kopania rowów dla kabli w sposób ręczny, lecz posługiwania się własną kalkulacją dotyczącą wykopów mechanicznych,

4.braku logiki w zarzucie Odwołującego jakoby Przystępujący modyfikował pozycje KNR, w sytuacji, gdy również Odwołujący dokonuje modyfikacji jak w normie Przewierty mechaniczne dla rury o śr. do 100 mm pod obiektami poprzez zastosowanie pozycji „przeciski fi75" za cenę 68,40 zł w sytuacji, gdy koszt taki w normie KNNR 5 0723-01 nie występuje.

W dniu 24 lipca 2025 r. (pismem z dnia 23 lipca 2025 r.) odwołujący złożył pismo procesowe w sprawie „Pismo odwołującego R.W.".

**Uwzględniając dokumentację z przedmiotowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym treść ogłoszenia o zamówieniu oraz treść SWZ, złożone oferty, jak również biorąc pod uwagę oświadczenia i stanowiska odwołującego oraz przystępującego złożone podczas rozprawy, skład orzekający Izby ustalił i zważył, co następuje:**

Izba nie znalazła podstaw do odrzucenia odwołań w związku z tym, iż nie została wypełniona żadna z przesłanek negatywnych, uniemożliwiających merytoryczne rozpoznanie odwołań, wynikających z art. 528 ustawy Pzp.

O odrzucenie odwołania wniósł przystępujący, wskazując na błędne oznaczenie wykonawcy jako „MEGAVAT" sp. z o.o., podczas gdy w rzeczywistości oferta uznana za najkorzystniejszą została złożona przez Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych „MEGAVAT" Sp. z o.o. z siedzibą w Żarach. Niemniej jednak błędne wskazanie nazwy kwestionowanej oferty w odwołaniu nie oznacza automatycznie odrzucenia odwołania. Istotnym jest bowiem to czy zamawiający i Krajowa Izba Odwoławcza są w stanie jednoznacznie stwierdzić, o którą ofertę chodzi, mimo powstałej omyłki. Jeśli więc z treści odwołania oraz pozostałych dokumentów postępowania wynika, która oferta jest kwestionowana, to błąd w nazwie oferty nie stanowi podstawy do odrzucenia odwołania. Błąd w nazwie – tak jak ma to miejsce w tym stanie faktycznym – nie stanowi więc przeszkody do rozpoznania odwołania. Można bowiem jednoznacznie zidentyfikować wykonawcę, którego oferta jest kwestionowana. Dlatego też Izba nie stwierdziła podstaw do odrzucenia odwołania.

Izba również stwierdziła, że wypełniono przesłanki istnienia interesu odwołującego w uzyskaniu przedmiotowego zamówienia oraz możliwości poniesienia szkody w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów art. 505 ust. 1 ustawy Pzp.

Izba stwierdziła skuteczność przystąpienia wykonawcy Przedsiębiorstwo Robót Elektrycznych MEGAVAT Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości Żary, zwanego dalej „wykonawcą MEGAVAT" lub „przystępującym", do udziału w postępowaniu odwoławczym o sygn. akt KIO 2491/24 i KIO 2492/25 po stronie zamawiającego.

Izba rozpoznając sprawę uwzględniła akta sprawy odwoławczej, które zgodnie z § 8 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2020 roku w sprawie postępowania przy rozpoznawaniu odwołań przez Krajową Izbę Odwoławczą (Dz. U. z 2020 r. poz. 2453) stanowią odwołanie wraz z załącznikami oraz dokumentacją postępowania o udzielenie zamówienia w postaci elektronicznej lub kopia dokumentacji, o której mowa w § 7 ust. 2, a także inne pisma

składane w sprawie oraz pisma kierowane przez Izbę lub Prezesa Izby w związku z wniesionym odwołaniem.

Izba uwzględniła także stanowiska złożone ustnie przez odwołującego i przystępującego do protokołu posiedzenia i rozprawy.

Izba dopuściła zawnioskowane i złożone przez odwołującego w załączeniu do odwołania w sprawach o sygn. akt: KIO 2491/25 i KIO 2492/25 dowody, tj.:

1.Kosztorys symulacyjny.

2.Kosztorys ofertowy odtajniony

Izba dopuściła zawnioskowane i złożone przez przystępującego w załączeniu do odwołania w sprawach o sygn. akt: KIO 2491/25 i KIO 2492/25 dowody, tj.:

1.Zgłoszenie gotowości robót do odbioru.

2.Fotografie.

3.Wydruk z programu Norma.

Izba dopuściła zawnioskowane i złożone przez odwołującego w załączeniu do złożonego pisma procesowego w sprawach o sygn. akt: KIO 2491/25 i KIO 2492/25 dowody, tj.:

1.Jak wykonać wykopy. Poznaj metody i koszty.

2.Minimalne wynagrodzenie 2025 na godzinę.

3.Składki płacone przez pracodawcę.

4.Kalkulator wynagrodzeń.

5.Kreślarz – definicje jednostkowych nakładów rzeczowych.

6.Przedmiar robót – branża elektryczna.

Mając na uwadze powyższe skład orzekający Izby merytorycznie rozpoznał złożone odwołania, uznając że odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Izba ustaliła następujący stan faktyczny (tożsamy dla obydwu postępowań):

Zamawiający w rozdziale 17 SWZ „Sposób obliczenia ceny" podał:

„17.2.*Wynagrodzenie za realizacje przedmiotu zamówienia ustala się w formie wynagrodzenia ryczałtowego, dlatego przy ustalaniu ceny oferty należy uwzględnić wszelkie koszty, niezbędne do wykonania pełnego zakresu rzeczowego przedmiotu zamówienia, opisanego w SWZ.*

*Istotą ceny ryczałtowej jest to, że jest ona niezmienna w toku całego postępowania i Wykonawca nie może żądać podwyższenia ustalonego wynagrodzenia, choćby w czasie zawarcia umowy nie można było przewidzieć rozmiaru lub kosztów prac.*

*17.3.Załączony do niniejszej specyfikacji warunków zamówienia przedmiar robót służy Wykonawcy jako materiał pomocniczy do określenia wynagrodzenia ryczałtowego.*

*Jeśli w przedmiarze robót nie zostały ujęte wszystkie niezbędne materiały i nakłady lub zostały ujęte w innym rozmiarze należy przyjąć, że prawidłowo określono wielkość robót w projekcie budowlanym*.".

Wartość szacunkową zamówienia na „Budowę oświetlenia drogowego w m. Bieniów dz. Nr 466, 144" zamawiający oszacował na kwotę 89 125,22 zł netto (109 624,02 zł brutto), natomiast przed otwarciem ofert zamawiający udostępnił kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia w wysokości 109 000,00 zł brutto.

W postępowaniu złożono 4 oferty, a ich ceny brutto były następujące: oferta nr 1 złożona przez wykonawcę MEGAVAT - cena brutto 47 355,00 zł; zł brutto, oferta nr 2 złożona przez odwołującego - cena brutto 76 320,00 zł; oferta nr 3 złożona przez wykonawcę A.S. z siedzibą w Żarach - cena brutto 58 302,00 zł i oferta nr 4 złożona wykonawcę Elmat s.c. A.J. Kudzia z siedzibą w Lubaniu - cena brutto 89 988,77 zł.

Zamawiający, pismem z dnia 5 marca 2025 r., wezwał wykonawcę MEGAVAT do złożenia wyjaśnień, „*w tym złożenia dowodów w zakresie wyliczenia ceny lub kosztu, lub ich istotnych części składowych, gdyż zaoferowana przez Państwa cena, zaoferowany koszt lub ich istotne części składowe, wydają się Zamawiającemu rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia lub budzą wątpliwości zamawiającego co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia lub wynikającymi z odrębnych przepisów.*

*Ponadto Zamawiający jest zobligowany, na podstawie art. 224 ust. 2 pkt 1 i 2 PZP do zażądania od Państwa wyjaśnień, w tym złożenia dowodów w zakresie wyliczenia ceny, kosztu lub ich istotnych części składowych, gdyż zaoferowana przez Państwa cena całkowita jest niższa co najmniej 0 30% od:*

*1) wartości zamówienia powiększonej o należny VAT, która to wartość została ustalona przez Zamawiającego przed wszczęciem postępowania lub*

*2) średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1 i 10 p.z.p., lub*

*3) wartości zamówienia powiększonej o należny VAT, zaktualizowanej z uwzględnieniem okoliczności, które nastąpiły po wszczęciu postępowania, w szczególności istotnej zmiany cen rynkowych.*

*Zgodnie z art. 224 ust. 3 p.z.p. Państwa wyjaśnienia mogą dotyczyć w szczególności:*

*1)zarządzania procesem produkcji, świadczonych usług lub metody budowy;*

*2) wybranych rozwiązań technicznych, wyjątkowo korzystnych warunków dostaw, usług albo związanych z realizacją robót budowlanych;*

*3) oryginalności dostaw, usług lub robót budowlanych oferowanych przez wykonawcę;*

*4) zgodności z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia*

*10.10.2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1773) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie;*
*5) zgodności z prawem w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;*
*6) zgodności z przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie;*
*7) zgodności z przepisami z zakresu ochrony środowiska;*
*8) wypełniania obowiązków związanych z powierzeniem wykonania części zamówienia podwykonawcy*.".
W odpowiedzi na powyższe wykonawca MEGAVAT, pismem z dnia 7 marca 2025 r. złożył wyjaśnienia, załączając do nich szereg dokumentów - dowodów, które zastrzegł jako stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa.

Wartość szacunkową zamówienia na „Budowę oświetlenia drogowego w m. Mirostowice Dolne (2 odcinki)" zamawiający oszacował na kwotę 223 344,16 zł netto (274 713,32 zł brutto), natomiast przed otwarciem ofert zamawiający udostępnił kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia w wysokości 362 211,00 zł brutto.

W postępowaniu złożono 4 oferty, a ich ceny brutto były następujące: oferta nr 1 złożona przez wykonawcę Light On Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie - cena brutto 302 400,00 zł; oferta nr 2 złożona przez wykonawcę MEGAVAT - cena brutto 168 510,00 zł; oferta nr 3 złożona przez wykonawcę A.S. z siedzibą w Żarach - cena brutto 222 138,00 zł i oferta nr 4 złożona odwołującego - cena brutto 235 900,00 zł.

Zamawiający, pismem z dnia 5 marca 2025 r., wezwał wykonawcę MEGAVAT do złożenia wyjaśnień, „*w tym złożenia dowodów w zakresie wyliczenia ceny lub kosztu, lub ich istotnych części składowych, gdyż zaoferowana przez Państwa cena, zaoferowany koszt lub ich istotne części składowe, wydają się Zamawiającemu rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia lub budzą wątpliwości zamawiającego co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia lub wynikającymi z odrębnych przepisów.*
*Ponadto Zamawiający jest zobligowany, na podstawie art. 224 ust. 2 pkt 1 i 2 PZP do zażądania od Państwa wyjaśnień, w tym złożenia dowodów w zakresie wyliczenia ceny, kosztu lub ich istotnych części składowych, gdyż zaoferowana przez Państwa cena całkowita jest niższa co najmniej 0 30% od:*
*1) wartości zamówienia powiększonej o należny VAT, która to wartość została ustalona przez Zamawiającego przed wszczęciem postępowania lub*
*2) średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 1 i 10 p.z.p., lub*
*3) wartości zamówienia powiększonej o należny VAT, zaktualizowanej z uwzględnieniem okoliczności, które nastąpiły po wszczęciu postępowania, w szczególności istotnej zmiany cen rynkowych.*
*Zgodnie z art. 224 ust. 3 p.z.p. Państwa wyjaśnienia mogą dotyczyć w szczególności:*
*1)zarządzania procesem produkcji, świadczonych usług lub metody budowy;*
*2) wybranych rozwiązań technicznych, wyjątkowo korzystnych warunków dostaw, usług albo związanych z realizacją robót budowlanych;*
*3) oryginalności dostaw, usług lub robót budowlanych oferowanych przez wykonawcę;*
*4) zgodności z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10.10.2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1773) lub przepisów odrębnych właściwych dla spraw, z którymi związane jest realizowane zamówienie;*
*5) zgodności z prawem w rozumieniu przepisów o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;*
*6) zgodności z przepisami z zakresu prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, obowiązującymi w miejscu, w którym realizowane jest zamówienie;*
*7) zgodności z przepisami z zakresu ochrony środowiska;*
*8) wypełniania obowiązków związanych z powierzeniem wykonania części zamówienia podwykonawcy*.".
W odpowiedzi na powyższe wykonawca MEGAVAT, pismem z dnia 7 marca 2025 r. złożył wyjaśnienia, załączając do nich szereg dokumentów - dowodów, które zastrzegł jako stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa.

Krajowa Izba Odwoławcza wyrokiem z dnia 16 maja 2025 r. w sprawie o sygn. akt KIO 1446/25 i KIO 1448/25 nakazała zamawiającemu *„(…) uznanie nieskutecznie zastrzeżonych jako tajemnica przedsiębiorstwa dokumentów, o których mowa w pkt 6 „Kosztorysy uproszczone i kalkulacje", tj. załączników „kosztorys ofertowy", „zestawienie robocizny", „zestawienie materiałów" oraz „zestawienie sprzętu" i nakazuje ich udostępnienie w postępowaniu o zamówienie. (…).*".

Zamawiający, pismem z dnia 9 czerwca 2025 r., zawiadomił wykonawców o unieważnieniu czynności wyboru najkorzystniejszej oferty w postępowaniu na „Budowę oświetlenia drogowego w m. Bieniów dz. Nr 466, 144" oraz w postępowaniu na „Budowę oświetlenia drogowego w m. Mirostowice Dolne (2 odcinki)" oraz o ponownym badaniu i ocenie ofert i odtajnieniu kosztorysów ofertowych wykonawcy MEGAVAT.

Mając na uwadze powyższe Izba zważyła, co następuje:

Art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp stanowi, że „*Zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli: (…) zawiera rażąco niską cenę lub koszt w stosunku do przedmiotu zamówienia*".

Art. 224 ust. 6 ustawy Pzp stanowi „*Odrzuceniu, jako oferta z rażąco niską ceną lub kosztem, podlega oferta wykonawcy, który nie udzielił wyjaśnień w wyznaczonym terminie, lub jeżeli złożone wyjaśnienia wraz z dowodami nie uzasadniają podanej w ofercie ceny lub kosztu.*".

Przepis art. 226 ust. 1 pkt 8 ustawy Pzp nakazuje więc odrzucić ofertę, która zawiera rażąco niska cenę lub koszt w stosunku do przedmiotu zamówienia. Niemniej jednak w sytuacji gdy zaoferowana cena lub koszt, lub ich istotne części składowe, wydają się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia lub budzą wątpliwości zamawiającego co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia lub wynikającymi z odrębnych przepisów, zamawiający żąda od wykonawcy wyjaśnień, w tym złożenia dowodów w zakresie wyliczenia ceny lub kosztu, lub ich istotnych części składowych. Jeśli natomiast cena całkowita oferty jest niższa o co najmniej 30% od wartości zamówienia powiększonej o podatek VAT zamawiający obligatoryjnie zwraca się o udzielenie takich wyjaśnień.

Przenosząc powyższe na stan faktyczny niniejszej sprawy stwierdzić należy, że zamawiający, działając na podstawie art. 224 ust. 1 ustawy Pzp, wezwał wykonawcę MEGAVAT do złożenia wyjaśnień rażąco niskiej ceny, w tym złożenia dowodów w zakresie wyliczenia ceny lub kosztu. Jednocześnie zamawiający wskazał czego wyjaśnienia *„mogą dotyczyć”*, oraz przywołał treść ustawy Pzp w tym zakresie. Treść wezwania wyznaczyła więc zakres udzielanych wyjaśnień w obydwu postępowaniach, określając przy tym granice ich oceny.

Wykonawca MEGAVAT, co jest bezsporne, złożył wyjaśnienia, załączając do nich szereg dowodów spośród, których Krajowa Izba Odwoławcza wyrokiem z dnia 16 maja 2025 r. w sprawie o sygn. akt KIO 1446/25 i KIO 1448/25 za nieskutecznie zastrzeżone jako tajemnica przedsiębiorstwa uznała *„Kosztorysy uproszczone i kalkulacje”*, tj. następujące załączniki do złożonych wyjaśnień: *„kosztorys ofertowy”*, *„zestawienie robocizny”, „zestawienie materiałów”* oraz *„zestawienie sprzętu”*.

Odwołujący zakwestionował poszczególne elementy złożonych kosztorysów, zestawiając je z wyjaśnieniami złożonymi przez wykonawcę MEGAVAT. I tak:

W zakresie dotyczącym odwołania się w wyjaśnieniach *„do doświadczenia, bliskości bazy, posiadania własnego sprzętu czy własnych pracowników”* odwołujący wskazał na brak *„konkretnych analiz dotyczących tego, że te okoliczności rzeczywiście wpływają na zaoferowaną niską cenę*”. Niemniej jednak odwołujący nie zauważa, że kwestia pracowników – ich wynagradzania nie tylko, że została przez wykonawcę MEGAVAT wyjaśniona, ale i zostały przedstawione na tę okoliczność stosowne dokumenty (ich treść objęta jest tajemnicą przedsiębiorstwa). Wynagrodzenie pracowników – jak wskazał wykonawca – *„w chwili obecnej wynosi średnio 11 324,83 zł/brutto oraz średnio dla kadry inżynierskiej 15 000,00 zł/brutto*”. Na tę okoliczność przedstawił zestawienie pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę wraz z listą płac oraz potwierdzeniem uregulowania składek ZUS oraz zaliczek na podatek dochodowy. Wykonawca przedłożył także imienne Zestawienie odbytych kursów BHP oraz szkoleń i posiadanych kompetencji pracowników MEGAVAT, co w zestawieniu z listą płac tworzy spójną całość.

Bezspornym jest, że w złożonym kosztorysie ofertowym wykonawcy MEGAVAT, stawkę „robocizny” ustalono na cenę jednostkową 30,50 zł. Cena ta - zdaniem odwołującego – nie pokrywa wszystkich kosztów związanych z zatrudnieniem pracownika na podstawie umowy o pracę a wykonawca nie przedstawił dowodów potwierdzających wartość stosowanej stawki w stosunkach z pracownikami, w postaci chociażby umów o pracę czy dowodów potwierdzenia uiszczania składek ZUS. Tak jak już wyżej wskazano wykonawca MEGAVAT przedstawił szereg dowodów. Istotnie nie przedstawił umów o pracę. Taki wymóg w wezwaniu nie był wyartykułowany. Przedstawił jednak szereg innych dokumentów, w tym szczegółową listę płac. Lista płac to przecież to dokument księgowy, który służy właśnie do rozliczenia wynagrodzeń, odprowadzenia składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, a także zaliczki na podatek. To ona jest niezbędna do prawidłowego rozliczenia wynagrodzenia i odprowadzenia zobowiązań podatkowych i składkowych. To z listy płac wynika bowiem sposób wyliczenia wynagrodzenia pracownika. Z tej, która została przedstawiona, wszystko to wynika.

Co więcej lista płac sporządzana jest m.in. na podstawie umowy o pracę, która określa warunki zatrudnienia. Dokumenty te są więc ze sobą powiązane, ale jednocześnie odrębne w kontekście zatrudnienia.

Z dokumentów złożonych przez wykonawcę MEGAVAT wprost więc wynika, że wynagrodzenia pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę uwzględniają wszelkie obowiązkowe koszty związane z zatrudnieniem pracownika na tej podstawie i są one zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Tymczasem argumentacja odwołującego zawarta w treści odwołania oparta jest na niczym nieopartych i nieznajdujących potwierdzenia przypuszczeniach i wątpliwościach samego odwołującego, mających wykazać brak uwzględnienia w kalkulacji wszystkich obowiązkowych kosztów pracy. Odnosi się w nich bowiem do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, jak również Fundusz Emerytur Pomostowych, których wykonawca MEGAVAT miał rzekomo nie uwzględnić w kalkulacji wynagrodzenia pracownika, pomijając przy tym okoliczność, że obowiązkowa składka na Fundusz Emerytur Pomostowych – jak słusznie wskazał przystępujący - nie dotyczy wszystkich pracodawców, lecz wyłącznie tych, którzy zatrudniają pracowników w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze pracy. Odwołujący nie wykazał przy tym aby taki obowiązek (obowiązek uiszczania składek na Fundusz Emerytur Pomostowych) dotyczył wykonawcy MEGAVAT. Pozostałe składki (składki płacone przez pracodawcę – dowód złożony przez odwołującego), których wykonawca MEGAVAT miał rzekomo nie ponosić – jak wynika ze szczegółowej listy płac – są przez niego opłacane. Dowód ten dowodzi więc tylko tego, że wymienione w złożonym zestawieniu składki opłacane są przez pracodawcę i jest to zgodne także z tym, co w załączeniu do wyjaśnień złożył wykonawca. Z kolei artykuł ze strony PIT.pl „Minimalne wynagrodzenie 2025 na godzinę” wskazuje minimalną stawkę godzinową obowiązującą w 2025 r., która wynosi 30,50 zł. Taką też kwotę w złożonym kosztorysie ofertowym jako kwotę roboczogodziny wskazał wykonawca MEGAVAT. Jest to więc kwota zgodna z obowiązującymi przepisami prawa.

W tej sytuacji twierdzenia jakoby stawka roboczogodziny była nieprawidłowo wyliczona z uwagi na brak uiszczenia przez wykonawcę wskazanych w odwołaniu składek i błędną kalkulację nie znajduje nie tylko żadnego uzasadnienia, ale i

potwierdzenia w dokumentacji postępowania i złożonych dowodach. Kwestia rzekomej nieprawidłowości stawki roboczogodziny – jak słusznie podkreślił przystępujący - nie może przesądzać o wadliwości wyjaśnień. Ustawodawca nie wymagał bowiem przedstawiania szczegółowej kalkulacji roboczogodzinowej, której cenę jednostkową podał w tabeli „zestawienie robocizny" w wysokości 30,50 zł

Jeśli chodzi o wysokość wynagrodzenia to odwołujący także nie zauważa, że wykonawca MEGAVAT wskazał na średnie wynagrodzenie, które wynosi *„11 324,83 zł/ brutto"* . W kontekście tego przedstawiony przez odwołującego „Kalkulator wynagrodzeń brutto netto (2025)" dotyczący kwoty 11 324,83 zł brutto, dla której kwotę netto (do ręki) odwołujący wyliczył w wysokości 8 050 zł, co pokazuje jedynie wysokość odprowadzanych składek przy wynagrodzeniu o wskazanej wysokości. W żaden sposób nie dowodzi przy tym, że szacunek dokonany przez wykonawcę MEGAVAT jest błędny, jak i tego, że wymagane prawem składki nie są opłacane. Wykonawca – jak wskazał - zatrudnia pracowników w ramach stabilnej struktury organizacyjnej, co dowodzi, że nie tylko, że nie zaniża stawek, ale operuje na znacznie wyższym poziomie niż minimalny, co potwierdzają dowody załączone do wyjaśnień rażąco niskiej ceny.

Tak więc zarzuty odnoszące się do rzekomego niedoszacowania stawki roboczogodziny przez MEGAVAT są chybione, bazują bowiem – jak słusznie wskazał przystępujący - na przeszacowanej i nierealistycznej kalkulacji oraz pomijają istotne okoliczności faktyczne, takie jak organizacja pracy, posiadane zasoby oraz realna struktura kosztowa wykonawcy MEGAVAT.

Podkreślić także należy, że w obydwu postępowaniach zamawiający ustalił wynagrodzenie ryczałtowe za realizację przedmiotu tego zamówienia, wskazując że przy ustalaniu ceny oferty należy uwzględnić wszelkie koszty, niezbędne do wykonania pełnego zakresu rzeczowego przedmiotu zamówienia, opisanego w SWZ a załączony do SWZ przedmiar robót służy wykonawcy jedynie jako materiał pomocniczy do określenia wynagrodzenia ryczałtowego. Zamawiający wskazał więc na pomocniczy charakter tego dokumentu, który ma być narzędziem pomocnym przy kalkulacji oferty i przygotowaniu się do realizacji tego zadania.

Wykonawca MEGAVAT – jak wyjaśnił - przedstawił zestawienie elementów wpływających na kształtowanie ceny, wraz z danymi dotyczącymi roboczogodzin, sprzętu, materiałów oraz pozostałych zasobów.

Otrzymane przedmiary w odniesieniu do kopania rowów dla kabli w gruncie kategorii III dotyczą kopania ręcznego. Tymczasem wykonawca MEGAVAT – jak podkreślał - we wszystkich kalkulacjach w tym zakresie przewidział wykonanie tej pracy mechanicznie, tj. za pomocą posiadanych własnych koparek i minikoparek, co pozwoliło mu na diametralne obniżenie czasu pracy. Przyjął inny sposób organizacji pracy i technologii wykonania robót niż ten na jaki wskazuje odwołujący. Posiada bowiem własny sprzęt do robót ziemnych, w tym koparki, minikoparki oraz inne maszyny, które umożliwią mu szybkie i efektywne prowadzenie wykopów pod instalację kablową. To z kolei przekłada się bezpośrednio na redukcję kosztów robocizny, ponieważ czas potrzebny na wykonanie prac ziemnych znacząco się skraca. Nie ma bowiem potrzeby wynajmu tego sprzętu, jak również korzystania z podwykonawców czy usług zewnętrznych. Nie jest więc uzależniony od dostępności pomiotów zewnętrznych.

Wykonawca przedstawił także, poza udostępnionym pozostałym wykonawcom „zestawieniem sprzętu", bardzo szczegółowo opisane „zestawienie parku maszyn" a więc własne zasoby sprzętowe. Nie można więc tylko i wyłącznie na podstawie tego co zostało udostępnione wykonawcom z pominięciem całej złożonej dokumentacji uznać, że kwestia ta nie została przez wykonawcę wyjaśniona. Przeciwnie została wyjaśniona i poparta złożonymi dowodami.

Z kolei przyjęta przez odwołującego i tak podkreślana wartość 600,25 roboczogodzin (rbh) mająca stanowić domniemany nakład pracy, jest wynikiem wyłącznie jego własnej interpretacji i nie znajduje potwierdzenia w dokumentach zamówienia.

Wykonawca MEGAVAT wycenił ofertę, uwzględniając mechanizację określonej kategorii prac i wykorzystanie zasobów własnych. Przyjął więc – jak także wyjaśnił - bardziej efektywne rozwiązanie technologiczne jakim są wykopy mechaniczne.

Nie bez znaczenia jest przy tym lokalizacja siedziby wykonawcy MEGAVAT. Wpływa ona bowiem na obniżenie kosztów transportu, mobilizacji zasobów oraz ogólnej organizacji prac. Jest to – jak wskazał przystępujący - fakt notoryjny, wpływający na niższe koszty dojazdu, mniejsze zużycie paliwa, brak konieczności organizacji zakwaterowania i mniejsze zaangażowanie czasowe zespołów montażowych. Stanowi więc istotny element kalkulacji ceny. Co istotne w załączeniu do wyjaśnień wykonawca złożył zestawienie posiadanego parku maszyn i nieruchomości. Istotnie wykonawca MEGAVAT nie przedstawił wyliczenia liczby motogodzin a więc czasu pracy sprzętu, który będzie zaangażowany do robót objętych przedmiotem zamówienia. Niemniej jednak taka informacja (takie żądanie) nie została przez zamawiającego nigdzie wyartykułowana. Zamawiający nie podał bowiem w wezwaniu jakich konkretnie dowodów oczekuje od wykonawcy. Wobec czego z powodu braku niewymaganego dokumentu nie można mu czynić zarzutu.

Zamawiający w dokumentach zamówienia nigdzie nie postawił wymogu aby wykopy musiały być wykonane ręcznie. Sposób realizacji prac pozostawił więc wykonawcom. Kalkulacja oparta na normach KNR – jak wyjaśnił wykonawca MEGAVAT - dotyczy wykopów ręcznych i nie znajduje zastosowania w przypadku, gdy wykonawca zamierza wykonać prace mechanicznie, z wykorzystaniem własnych zasobów sprzętowych. W przygotowanym kosztorysie przedstawił rzeczywisty wykaz maszyn, które mogą być wykorzystane do realizacji wykopów, w tym m.in.: kilka koparek BOBCAT o rocznikach od 2020 do 2025, koparkę WACKER z 2023 roku, koparkę JCB oraz koparkę CASE. Są to maszyny nowoczesne, dostosowane do precyzyjnych robót ziemnych w terenach zurbanizowanych. Dla przykładu – koparka BOBCAT E27 może wykonać około 25 m³ wykopu w ciągu jednej godziny. Zatem, przy założeniu pracy tylko jednej maszyny, całość robót ziemnych na poziomie 88,96 m³ mogłaby zostać wykonana w około 3,5 godziny. Jeżeli prace byłyby podzielone pomiędzy dwie lub więcej jednostek sprzętowych (co jest w pełni możliwe, biorąc pod uwagę zasoby Przystępującego), czas wykonania prac uległby jeszcze dalszemu skróceniu. W normie KNR (Katalog Nakładów

Rzeczowych) wartość 2,24 roboczogodziny (rbh) na 1 m³ wykopu ręcznego odnosi się do robót wykonywanych metodą manualną, czyli przez pracowników fizycznych bez wykorzystania sprzętu mechanicznego. Ta wartość uwzględnia nie tylko sam czas pracy fizycznej, ale również typowe przerwy technologiczne, zmęczenie, trudność w operowaniu narzędziami, ograniczoną wydajność ludzką oraz warunki terenowe. Tymczasem przy wykonywaniu robót mechanicznie, za pomocą koparek, rzeczywista wydajność znacząco odbiega od tej normy i jest wielokrotnie wyższa. Wydajność koparki mierzy się najczęściej w metrach sześciennych na godzinę (m³/h), a następnie można z niej wyliczyć odwrotnie potrzebną roboczogodzinę na 1 m³ (rbh/m³). Na przykład, jeśli koparka wykopuje 20 m³ ziemi w ciągu jednej godziny, to odpowiada to 0,05 rbh/m³ (czyli 1 godzina podzielona na 20 jednostek wykopu). Zatem wartość 2,24 rbh/m³ z normy ręcznego kopania oznaczałaby, że 1 m³ ziemi wykopuje się w ponad 2 godziny pracy jednego człowieka, natomiast koparka zrobi to w kilka minut – zależnie od jej parametrów technicznych. Dla przykładu, koparka BOBCAT E27, jaką dysponuje Przystępujący PRE MEGAVAT sp zoo, może osiągać wydajność do 30 m³/h przy typowych pracach ziemnych (w gruncie kat. III, bez przeszkód kamiennych lub korzeni). Oznacza to, że realna roboczogodzina przypadająca na 1 m³ to zaledwie 0,033 rbh/m³, a nie 2,24 rbh/m³ jak w przypadku ręcznego kopania. Nawet przy konserwatywnym podejściu i przyjęciu mniejszej wydajności – np. 15 m³/h – mamy wartość 0,066 rbh/m³, czyli nadal ponad 30 razy mniej niż w kopaniu ręcznym.

Podsumowując stwierdzić należy, co wydaje się być bezsporne, że jest różnica pomiędzy robotami wykonywanymi ręcznie a robotami mechanicznymi. Wynika to także z przedłożonej przez odwołującego informacji dotyczącej specyfiki wykonywania wykopów. Koparka o pojemności 0,25 m³ to typowa minikoparka (np. BOBCAT E27 lub JCB 8018), jakich wiele zostało wskazanych w dokumentacji PRE MEGAVAT sp. z o.o. Ich wydajność (ok. 15–25 m³/h) – jak wskazał wykonawca MEGAVAT - uzasadnia przyjęcie niższych nakładów robocizny i mniejszej liczby motogodzin – a więc także niższych kosztów niż wynikające z przedmiaru robót zakładającego kopanie ręczne. Tak więc wycena oparta na kalkulacji jednostkowej (np. 18,45 zł/m³ dla pozycji wykopów) stanowi pełną i domkniętą stawkę, która obejmuje zarówno robociznę, jak i sprzęt, w tym jego koszt eksploatacji, amortyzacji, zużycia paliwa, itp. Dlatego też nie ma potrzeby doliczania do niej dodatkowych godzin pracy koparki, ponieważ – zgodnie z zasadą kalkulacji uproszczonej – wszystko zostało ujęte w cenie jednostkowej.

Odnosząc się do zarzutu nieprawidłowego oszacowania pozycji nr 4 - „Przewierty mechaniczne dla rur pod obiektami" stwierdzić należy, że przedstawiona wycena nie wymagała dalszego rozbijania na roboczogodziny, koszt sprzętu czy zużycie paliwa, gdyż wykonawca MEGAVAT (jak wykazał) posiada własne urządzenia i dysponuje wykwalifikowaną kadrą, co istotnie wpływa na efektywność i możliwość samodzielnego kalkulowania kosztu wykonania danej pozycji bez konieczności odwoływania się do pełnych norm KNR. Wartość 1745,96 zł za pozycję przewiertu została wykazana jako skalkulowana w sposób zgodny z doświadczeniem rynkowym oraz jest oparta na posiadanych przez wykonawcę MEGAVAT zasobach.

Okoliczność, że złożone przez wykonawcę MEGAVAT wyjaśnienia nie odpowiadają wzorcowi oczekiwań odwołującego, nie oznacza, że koszt ten został nieprawidłowo wyliczony. Każdy wykonawca dokonuje bowiem kalkulacji ceny na podstawie własnych, indywidualnych uwarunkowań: dostępu do zasobów, know-how, technologii, posiadanego sprzętu czy logistyki. Różnice w cenach są natomiast naturalnym rezultatem zróżnicowania przedsiębiorstw na rynku, co niewątpliwe stanowi przejaw konkurencyjności.

Dlatego też Izba uznała, że zarzuty odwołującego nie potwierdziły się.

W konsekwencji powyższego nie potwierdził się także zarzut naruszenia art. 239 ust. 1 ustawy Pzp poprzez wybór jako najkorzystniejszej oferty wykonawcy MEGAVAT, podczas gdy oferta tego wykonawcy powinna podlegać odrzuceniu jako zawierająca rażąco niską cenę (zarzut 2 odwołania).

Izba nie stwierdziła naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy Pzp wskazanych przez odwołującego w treści wniesionego odwołania.

Biorąc powyższe pod uwagę, orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku, na podstawie art. 574 ustawy Prawo zamówień publicznych (tj.: z dnia 14 lipca 2023 r., Dz. U. z 2023 r., poz. 1605) oraz w oparciu o przepisy § 8 ust. 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowych rodzajów kosztów postępowania odwoławczego, ich rozliczania oraz wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania (Dz.U. z 2020 r., poz. 2437).

**Przewodnicząca:** ……..…….